

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Predică

rostită de P. S. Sa Episcopul Grigorie, în
11 Iunie 1933, la sfințirea bisericii
„Sfântul Gheorghe“ dela spitalul
județean din Arad.

Biserica lui Hristos este razimul cel mai puternic al năzuințelor omului spre perfecțiunea divină. Aș dori să argumentez pe scurt acest adevăr, într'o vreme, când omul de azi voește să trăiască numai pe pământ și ar dori să știe de acum că el moare pe vecie. Azi, tradiționalele obiceiuri pier pe rând, ca și cum ai stinge niște becuri electrice, și simțim, mai mult ca oricând, trebuința unei candelă, pe care lăsându-o arzând, să ne așezăm capul pe pernă spre somn, pentru ca dimineața să ne vedem întâmpinați de lumina ei, ca de un soldat credincios!! Ne trebuie în involburarea egoismului feroce de azi un așezământ, care să reprezinte spiritul adevărului veșnic și să ne ferească de răătăcirii. Spiritul adevărului vecinic vine dela Duhul Sfânt și toți cei cari primesc adevărul vecinic sunt cuprinși de cea mai mare liniște sufletească.

Și Doamne, câtă neliniște are sufletul nostru, mai ales în fața păcatelor, a suferințelor și a morții. Păcatul răpește omului credința, iar fără credință omul va murmura și va fi nerăbdător. Adevărul vecinic prin biserică vine și liniștește sufletul omului, zicându-i: Dumnezeu știe toate, în mâna lui suntem, deci neliniștea nu are loc. Și astfel adevărul veșnic liniștește pe om.

Tot astfel stăm și cu suferințele. Lacrimi brăzdează fața noastră a tuturor în viață, dela leagăn până la moarte, căci aproape toți suferim, suntem săraci, bolnavi și pățimim. Numai adevărul vecinic propovăduit de biserică ne înveselește inimile și ne dă curaj în viață.

Și acum să vedem ce ne poate liniști în fața morții. Nici averea, nici puterea, nici știința omenească nu ne liniștesc în fața morții. Toate averile vedem că trebuie să le lăsăm aici, puterile ne părăsesc, iar filozofia lui Plato, Kant sau a altora, nu ne aduce mângâiere adevărată. Dar adevărul: Eu sunt învierea și viața, propovăduit de Iisus, ne aduce liniștea trebuitoare.

În orice împrejurări adevărul vecinic al lui Iisus ne zice:

Uită-te tu, suflet îndurerat și întunecat! Uită-te bine la Iisus! El este Mielul lui Dumnezeu! Uită-te tu, suflet, peste ființa căruia apasă un munte de păcate! Uită-te la Iisus! ne spune biserica, căci „Acesta este Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii“. Tu gemi sub cumplita sarcină a păcatelor tale și te întrebi de multe ori: O! unde este mântuirea mea? Și Biserica spune: Mântuirea ta este la Iisus, căci El este Acela, care ridică păcatul tău! El ia asupra Lui păcatul tău și moare pentru tine pe lemnul crucii! Această minunată descoperire, pe care n'o poate face pământul, ci numai cerul, este descoperirea Bisericii Ortodoxe. Nu există Ortodoxie fără Hristos! Nu există Ortodoxie fără îndreptarea spre Hristos! Nu există Ortodoxie fără de privire la jertfa lui Hristos! Nu există Ortodoxie fără primirea lui Hristos¹⁾.

Iată rostul Bisericii, ca vestitoare a adevărului veșnic, care liniștește sufletul omului. Biserica este aceea care vestește oamenilor că strâmtă este calea ce duce la mântuire și de aceea principiile vestite de biserică nu pot suferi nici adaptare, nici transacție, nici concesie. (Bulgakoff: L'ortodoxie p. 216).

Răul din om nu poate fi lecuit cu concesii, ci cu imperative, cari pornesc din sfere mai presus de ființa omenească. Acele imperative nu admit tocmești, precum o mamă bună nu cu tocmești va îndrepta pe fiul său.

O mamă va primi cu blândețe multe din faptele fiului său, doar așteaptă ca fiii ei adevărați să-i asculte și să-i urmeze sfaturile. Copilul adevărat atârnă spiritualicește de mama sa, precum cel ce se desparte și nu ascultă de mama lui, este denaturat. Noi de această denaturare voim să ferim pe fiii bisericii, când ne ostenim ca să aducem aminte fiilor noștri sufletești că sunt datori să asculte de maica spirituală, care este Biserica.

De aceea îndemnăm pe toți și din această bisericuță a acestui spital să aveți cu toții înțelepciunea de a vă supune bisericii. Până când trăia maica mea, eram fericit să o pot asculta și să fac voia ei și mă simțeam fericit. Fericiti se vor simți toți, căți vor face voia Bisericii, căți prin aceasta se vor uni în voință și faptă cu toți aceia cari au urmat pe Hristos! Și este înălțător să știi că ești pe urmele sfinților și mucenicilor creștini, cari acum laudă pe Domnul din cer, să crezi cum credeau ei, să trăiești cum trăiau ei și

¹⁾ T. Chiricuță în Fântâna Darurilor.

să mori cum mureau ei. Toți câți suntem aici să ne aducem aminte că suntem din părinți cari cercetau biserica noastră, cari se împărtășiau cu sfintele taine, cari știau că în biserică este depusă cea mai sfântă zestre: tradiția.

Iubiții Mei,

Tradiția nu este o colecția de păreri omenești, ci ea este o acumulare de experiențe și de trăiri religioase, un tezaur de credinți verificate în cursul veacurilor de ceice au crezut la fel și se rugau lui Dumnezeu la fel. De aceea să ne alipim de biserica noastră înzestrată cu experiențele minunate ale tradiției, care este inspirată dela Duhul Sfânt.

Dacă așa vom face, vom evita să tot criticăm biserica și în loc de critică o vom sprijini! Căci sprijinindu-o, păstrăm sufletul neamului, care nu în cluburi inovatoare s'a menținut, ci în biserica neamului.

Să nu ne înșelăm spunând că iubim biserica fără dovezi cu fapte. Cine iubește pe mama sa trupească, stă cât mai mult în apropierea ei și se împărtășește din duhul ei. Din duhul mamei spirituale, care este biserica ortodoxă, să ne inspirăm noi toți, așa cum se inspiră ceice ajută să se înalțe și împodobească biserici, ca și aceasta, din spitalul județean.

Dumnezeu să binecuvinteze pe toți ostenitorii înfrumusețării acestui sfânt locaș și ceice se vor ruga într'ânsul să primească dela Dumnezeu alinarea suferințelor și mângăiere sufletească.

Amin.

Episcopul Social.

Ziarul „Epoca“ din București, în numărul din 16 Iunie a. c. publică sub titlu de mai sus următoarele:

De puțină vreme, am primit noua carte „Spre zările veșniciei“ de P. S. Episcop Grigorie al Aradului. Harnicul episcop dela Arad, încă de la începutul păstoriei sale, se străduiește, în fel de fel de laturi ale vieții, pentru a răspunde chemării sale de cărmulitor sufletesc și îndreptător de cugete în laturile de apus ale țării noastre. Cea mai mare parte a silințelor Prea Sfinției Sale s'a cheltuit mai cu seamă în încercarea de a stăvilii pătrunderea sectelor în mijlocul nostru și de a le înfrâna acolo unde au apucat să pătrundă.

Din pricina aceasta, preoții noștri l-au dăruit cu un nume care-l face cinste: „Episcopul misionar“. Privind acum noua sa carte, stau și privesc altă trăsătură din munca Prea Sfinției Sale, pentru care cred că merită cinstit cu un nume nou: Episcopul social.

În adevăr, Episcopul Grigorie nu este episcopul de tipar vechiu, cu care s'au obișnuit mulți dintre noi, de a-și duce viața de chille, ascuns de vederile și frământările oamenilor. Fără a spune nici o vorbă de ocară pentru un așa soi de viață, dimpotrivă, prețuind pe păstorul sufletesc care-și petrece zilele în gândire înaltă, spre lucrurile vieții veșnice și revărsând de acolo, peste ai săi, mireazma unei lumi pe care puținii o gustă; totuși trebuie să spunem că viața noastră de azi are mare nevoie de episcopul social. Pe lângă viața de cufundare în tainele vieții sufletești, pe lângă

gustarea rugăclunii în ceasuri de despărțire de vălmășagul lumii, nevoia Bisericii din zilele noastre este ca ea să pătrundă în largul vieții obștești, să n'o lase a se păgâni, a se înstrăina de Dumnezeu.

Lumea bate căl cu totul sălbătăcite, în care nu se mai simte de loc palpăirea duhului de curăție. Ea perde înțelegerea pentru o viață mai înaltă. Incepe a nu mai ști de ea, creștinismul ei se subțiază de tot. Dacă de această lume tu stai străin, așteptând numai să guste frumuseța credinței când se va apropia de tine, vei aștepta în zadar. Trebuie tu să te apropii de ea pentru a-i vorbi și a o face să guste celace ei nu-i vine în minte dela ea însăși.

Să cetească cineva reportajul strălucit al redactorului „Dimineții“ despreuciderea din Splaiul Unirii. Să vadă zugrăvită cu mână de meșter ziarist viața cu totul sălbatică, năclăită în prăpăd sufletesc, din mahalaua unde a crescut ucigașul. Va înțelege că lumea aceia a pierdut orice zăre creștinească și că judecata ei umblă pe căl cu totul abătute dela vechea rândulală sufletească a vieții românești.

Odată ce-ți dai seamă de aceasta, înțelegi că nu mai putem lucra cu organe bisericesti care stau după ușă. Trebuie leșit în largul lumii și lucrat de zor. Prin ziar, prin cuvânt, prin întâlniri, prin misionari, prin răzbatere în colțurile cele mai întunecoase, Biserica trebuie să lasă în mijlocul poporului, iar acesta să la cunoștință de ea. Dacă nu te vede nici azi, nici mâine, nici poimâine; dacă nu va auzi glasul tău, scrisul tău, se înțelege că va auzi alte glasuri și se va fătu după acelea.

Iată de ce păstorii trebuie să albă simțul social. Pe lângă viața de cufundare în cele sfinte, pe care are a și-o trăi flecare pentru sine, trebuie să fie și omul care intră în viața obștească și n'o lasă să umble de capul ei sau după capete ticăloșite.

Aceasta face Episcopul Grigorie și aceasta iubim la Prea Sf. Sa. Cartea pomenită cuprinde răsunete ale silințelor sale din vreme de 8 luni de zile: din anul trecut și anul acesta. Acolo găsești cuvântări rostite la felurite împrejurări, articole de ziar, de revistă, când era vreun prilej de seamă.

Orice s'a întâmplat în eparhia sa, Prea Sfințitul n'a tăcut. Că a plecat un general din garnizoană, episcopul a scris în foaia eparhiei sale și a spus cuvinte bune despre generalul, care a lăsat urme frumoase în Arad. Că a venit cineva de alurea, că a fost o serbare de orice fel, că s'a petrecut ceva de seamă nu numai în Arad, ci și în vecinătăți, episcopul e de față pentru a bucura pe cel cu serbarea și a le spune cuvântul său.

Toată cartea e o mărturie despre acest cuget sănătos al harnicului episcop, despre înțelegerea sa că nu trebuie să rămâie străin de curgerea vieții, că trebuie să stea în mijlocul ei pentru a o îndrumă creștinește.

De aceia i se cuvine toată lauda noastră și noi pe dreptul socotim că, la numele de „Episcopul misionar“, putem adăoga, ca o nouă vrednicie, pe cel de „Episcopul social“.

Prea Sf. Sa e o pildă despre celace trebuie făcut, despre celace trebuie acestei vremi și lumi.

Arhim. Scriban.

Dorim ca ceea ce s'a scris despre P. Sfințitul nostru episcop să se poată spune despre fie-

care preot. Frații preoți vor avea deci să mediteze asupra cuvintelor Sf. Apostol Pavel: „cu vreme și fără vreme“.

Cu alte cuvinte preotul va căuta să se afirme biserica în orice mișcare a satului, adică a vieții din parohie. Fie ca în parohie se va face o serbare culturală, o manifestare didactică, economică, preotul va căuta să se afirme în orice împrejurări, predicând pe Hristos.

Dorim în sfârșit ca I. P. Cuvioșia Sa, părintele arhimandrit Scriban, învățatul teolog și marele creștin al bisericii noastre, să se învrednicească dela Dumnezeu de toate darurile, pentru devotamentul și convingerea cu care stă în slujba Mântuitorului.

† Protopopeasa Constanța Seculin.

Vineri în 16 Iunie a. c. săgeata morții a fulgerat inima protopopului nostru dela Vinga Sava Seculin, prin răpirea scumpei sale soții Constanța, născută Iancu. Moartea protopopesei Seculin a fost o grea lovitură asupra tatălui ei, Iustin Iancu din Orlaca, care înainte cu două luni și-a pierdut soția iubită. A sângerat inimile surorilor îndurerate, cari după neuitata lor mamă, plâng după cea mai dragă și înțelegătoare soră. Și a atins în mod dureros inima unchiului său iubit Dr. C. Iancu avocat în Arad.

Dar trecerea defunctei din viața pământească a produs o jale unanimă în sufletele tuturor celor ce au cunoscut-o, căci Constanța Seculin avea inimă bună, un suflet nobil și o judecată așa de reală încât, între rudeni, cunoscuți și chiar în protopopiat, a nivelat în multe rânduri, ori ce tendințe de neînțelegeri. Dovada a dat-o asistența mare de lume ce s'a perindat la catafalcul răposatei și care a petrecut-o la cimitir.

Constanța Seculin a fost fica preotului Iustin Iancu din Orlaca și nepoata de frate a dlui Dr Iancu Cornel din Arad.

Înainte cu 21 ani a legat căsătorie cu candidatul de profeție Sava Seculin, care s'a preoțit pentru credincioșii noștri din Sânicolaul mic, unde tinera preoteasă a fost curând simpatizată și iubită de tot poporul din sat.

În anul 1926 părintele Seculin a fost confirmat în postul de protopop la Vinga. Și aici protopopeasa Seculin, prin însușirile sale alese, a devenit o adevărată mamă bună a întreg protopopiatului Vinga.

Înainte cu 2 săptămâni, doamna Seculin a fost atinsă de-o boală, care a reclamat intervenții chirurgicale. Operația însă a avut repercusiune fatală asupra inimii sale senzibile, cauzându-i moartea.

Înmormântarea s'a făcut dela locuința unchiului răposatei, Dr. C. Iancu adv. în Arad. De aici a fost transportată la catedrală, unde prohodul a fost slujit de protopopii: Manuilă din Lipova, Vățianu din Arad, Marșeu din Chișineu, preoțimea din Arad și încă 12 preoți din tractul Vinga și comunele din jur. Biserica a fost plină de public, venit să depună o lacrimă de

jale pe cosciugul răposatei. Am observat o frumoasă delegație de creștini veniți din Vinga, din Sânicolaul mic, din Timișoara, în frunte cu dna și dl protopop Dr Țucra, și din Orlaca. La finea prohodului părintele F. Codreanu din Arad a rostit un panegiric înduioșetor, arătând calitățile prețioase ale defunctei protopopese și îmbărbătând cu citate din sf. scriptură pe părintele Seculin, care își va afla mângăere la sf. altar.

Apoi carul funebru, cu corpul răposatei și dricul încărcat cu cununi și jerbe de flori, urmate de un public imens, a pornit spre cimitir, unde protopopeasa Constanța — între plânsete și regrete unanime — a fost așezată lângă mamă-sa.

Aici a vorbit, în numele intelectualilor și poporului din Vinga și protopopiat, medicul veterinar Bogdan, iar în numele femeilor din Vinga și jur Dna prof. Bălășescu, soția Dlui judecător Bălășescu și-a luat adio dela protopopeasa lor prin cuvinte impresionante.

Familia îndurerată a dat următorul anunț funebrel: Zdrobiți de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților trecerea la cele eterne a celei mai bune soții, fiică, soră, cumnată, verișoară, mătușe și nepoată *Constanța Seculin*, născ. Iancu, întâmplată la 16 Iunie, orele 13, în etate de 41 ani și 21 al căsătoriei.

Sava Tr. Seculin soț, Iustin Iancu tată, Cornelia, Veturia și Mărioara surori, Alexandru Rațiu, Gheorghe Seculin și fam. cumnați, Iustin Ciorogariu nepot, Văd. Veturia Buțea, Văd. Ecaterina Cornea, Văd. Elvira Ardelean, Aurel Iancu, Cornel Iancu, Teodor Stan și soția Aurelia mătușe și unchi, Ica Buțea, Sabin Buțea și fam. Preda Trandafir și fam. Horia Tudoran și soția, Lucian Cornea și fam. Dr. Anton Balan și fam. Emil Pintilieșcu și fam. Ana Cornea verișoare și verișori.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să așeze sufletul bun al răposatei protopopese Constanța, în cununa sufletelor alese. Iar nemângăiatul soț și familiei îndurerate, să le dea tărie — ca până la revedere să supoarte pierderea scumpei lor răposate, cu resignație creștinească.

Mitropolia Banatului.

Discurs rostit la Adunarea eparhială din Arad la 15 Maiu 1933.

Am ascultat cu multă atenție și mulțumire interesantul și documentatul raport făcut de dl Dr. Coriolan Balta, privitor la problema înființării unei episcopii greco-ortodoxe române la Timișoara.

Chestiunea episcopiei din Timișoara atinge cu sonoritate coarda sensibilității noastre bănățenești și de aceea mă simt nevoit să mă opresc aici câteva momente, ca să arăt Onoratei Adunări care este punctul nostru de vedere în această chestiune.

Astăzi nu se mai discută necesitatea înființării unei episcopii la Timișoara. Ea este recunoscută de toată lumea. În capitala Banatului există o episcopie romano-catolică, iar mâne se va înființa și o episcopie sârbească, conform dispizițiilor noii convențiuni româno-yugoslavă. Numai noi Români nu avem episcopia noastră, deși istoria ne arată că în timpurile vitrege ale trecutului ne-am avut episcopul nostru la Timișoara. De aceea ideea reinființării vechii episcopii românești în Timișoara a fost îmbrățișată cu mult entuziasm.

Intr'adevăr, în anul 1927 Congresul mitropolitan din Sibiu s'a ocupat de această chestiune și a hotărât înființarea unei noi episcopii la Timișoara. Ajungând chestiunea în fața Sfântului Sinod, aici s'a preconizat ideea ca Timișoara să treacă la eparhia Caransebeșului, iar sediul episcopiei să se mute dela Caransebeș la Timișoara. Față de această propunere a protestat atât eparhia Aradului, care ar fi pierdut din competența sa teritorială vre-o două protopopiate și mai ales orașul Timișoara, cât și eparhia Caransebeșului, care nu se arăta dispusă să consimtă la mutarea sediului episcopesc. Pe lângă toate intervențiile și protestările acestor două eparhii, Sfântul Sinod în ședința sa din 2 Decembrie 1932 și-a menținut punctul său de vedere și a hotărât în principiu încorporarea Timișorii la eparhia Caransebeșului și mutarea sediului episcopesc la Timișoara. Această hotărâre principală a provocat o nouă serie de combinații și de memorii, dând naștere unei alte propuneri, care este susținută astăzi de majoritatea preponderantă a factorilor competenți. Această propunere este aceea pe care a făcut-o și Prea Sfințitul nostru Episcop Dr. Grigorie Comșa la Sfântul Sinod din luna Februarie 1933, este propunerea adusă astăzi în discuție prin raportul general al Consiliului nostru eparhial, este ideea de a se înființa o nouă episcopie a Timișorii prin arondarea din nou a eparhiilor existente.

În primul rând trebuie să ne exprimăm adâncă noastră recunoștință față de Consiliul eparhial și față de toți factorii competenți în soluționarea acestei probleme, pentru că au dovedit atâta grijă binevoitoare ca să ducă la bun sfârșit ideea dotării noastre cu o episcopie. Și lucrurile se pare că au avansat așa de mult în această privință, încât suntem în preajma instituirii episcopiei timișorene.

Cadrul preocupărilor noastre depășește însă mult limita acestei idei. *Noi vrem o mitropolie a Banatului* și când o spun aceasta, sunt în asentimentul tuturor credincioșilor noștri bănățeni.

Banatul este o provincie bogată și cu o viață independentă, cu aspirațiuni proprii, bazate pe tradiția isvorită din frământările de ordin bisericesc. Timișoara este cel mai mare oraș de provincie din România și un centru de o importanță istorică, economică, culturală și religioasă netăgăduită. Tradiția și nevoile actuale ale Banatului cer imperios, nu atât înființarea unei episcopii la Timișoara, cât mai ales ridicarea acestei episcopii la rangul de mitropolie. Acolo, unde catolicii și sârbii au un episcop, se cuvine ca poporul nostru să aibe un mitropolit.

Știu că adunarea noastră nu este competentă să statueze asupra acestei chestiuni, dar e bine să o spunem și aici care este dorința noastră. Totuși Adunarea Eparhială va putea să-și completeze hotărârea privitoare la înființarea episcopiei Timișorii cu dezeratul Bănățenilor de a li se da o mitropolie.

Noi credem că așezarea unui scaun mitropolitan în metropola Banatului nu poate întâmpina nici o dificultate, fiindcă existența unei mitropolii n'ar reclama un buget de cheltueli mai mari decât funcționarea unei episcopii. Ori dacă este deja hotărât să ni se dea o episcopie, atunci nimic nu mai poate sta în cale ca cu prețul aceluiași sacrificii să se înființeze o mitropolie. În cazul că acest deziderat al nostru nu s'ar putea

realiza deodată, noi nu avem nimic de obiectat dacă s'ar înființa mai întâi episcopia Timișorii, iar numai după câțiva ani, de organizare s'ar ridica această episcopie la rangul de mitropolie.

Dr. AUREL COSMA junior.

Maica Domnului și Harul Divin.

Sufletul femeii este înzestrat dela Dumnezeu cu frumoase și bogate însușiri, dar în foarte multe cazuri sufletul de femeie se aseamănă cu acele corăbii ajunse pe fundul mării, cari sunt încărcate cu numeroase comori de aur și de argint, dar ce folos de dănele, fiindcă ele zăcând în întunec nu se pot valoriza la lumină, pe fața pământului.

Pe lângă fiecare pornire nobilă a sufletului femeii se aține câte un dușman, care ori ține la întunec această pornire, ori, răsărind, o micșorează sau o pervertește, o duce pe alte căi.

Cât este de adânc sădit în sufletul femeii simțul pentru frumos. Aproape se confundă frumsețea cu inima de femeie. Și totuși acest puternic sentiment al frumosului nu se manifestă în viața femeii curat și puternic cum ar trebui. Femeia cade jertfă acestui simț al frumosului, în loc să-l ducă în toate ramurile vieții. O industrie și un comerț de proporții se hrănește din acest dar al femeii de a simți și a gusta frumsețea, în loc să se pătrundă lumea de darul ales al frumseții. Dacă toată simțirea frumosului ar năvăli la suprafață din sufletul femeii, întreaga lume ar avea o altă înfățișare, alte vorbe, alte principii de viață, alte moravuri, o altă societate de oameni ar trăi pe pământ.

Fetițele mici și nevinovate ne arată mai clar ce izvor bogat de frumseță este femeia. Ce poate fi mai simplu decât un cotor de mătură și fetița căreia nici părinții, nici mediul încunjurător nu i-au vorbit niciodată despre plăcerea frumosului, îl face cu chip și-l împodobește cu hăinuțe, cari în inchipuirea ei sunt vesminte de împărăteasă.

Nu i-a ținut nimeni cursuri femeii dela sat despre caritatea creștină și totuși dânsa, grație iubirei, care cuprinde atâta loc în inima ei, de veacuri exercită în fel și forma aceasta caritate creștină. Toți obișduiții, toți nenorociții, toți exilații din viața aceasta, la femeia cea mai simplă află o compătimitare firească. Instituțiile cele mai simple umane ar putea să ieie ființă pe pământ din sufletul femeii în mod natural, așa cum crește iarba verde și frumoasă pe câmpuri, mulțumind inima miștelor sămburi. Și cine o împiedecă pe femeie să facă tot ce ar putea face?

Natural că și femeia se entuziasmează, pornește la un lucru bun și apoi ca și focul nealimentat se stinge sau arde mocnit. Femeia ca să poată deveni nu numai mama vieții trupesti, ci și mama vieții sufetesti, are lipsă de puterea de sus, de harul Dumnezeuiesc. Bunul Dumnezeu, care a sădit iubirea fiască în fiecare animal și în fiecă plantă, nu a putut să lase omul singur fără nemărginita sa iubire. Lutul, din care este făcut omul,

are încontinuu lipsă de suflarea Dumnezeiască ca să trăiască și să sporească și cu puterile trupești și cu puterile sufletești. Puterea de sus, harul lui Dumnezeu, este pururea asupra noastră, dar noi ne putem face nevrednici de acest har sau vrednici prin credința și faptele noastre.

Maica Domnului, care s'a ridicat din o ființă pământească la rangul cel mai înalt ce se poate închipui de a deveni maica Fiului lui Dumnezeu, ne ilustrează mai bine ce putere are harul lui Dumnezeu asupra sufletelor noastre.

Și prin ce a dobândit Maica Sfântă harul lui Dumnezeu? Prin credința ei desăvârșită, prin rugăciunile ei, prin curățenia fără pată a trupului și a sufletului, prin faptele ei plăcute lui Dumnezeu. Acest mod de viață trebuie să-l urmeze femeile cari doresc să primească harul lui Dumnezeu, prin care pot să clădească tot binele în familie și în societate și fără de care cu înțelepciune și mijloace omenești nu pot ajunge nimic.

Bunul Dumnezeu i-a dat cel mai nobil rol femeii pe pământ, de a fi ajutorul bărbatului și prin el a toată lumea și fiindcă femeia nu caută harul lui Dumnezeu, în loc să fie ajutorul lumii acesteia, pătimește împreună cu lumea și în loc să fie urzitoarea cea mai aleasă a fericirii omenești, este de fapt părtașe la alunecarea lumii către cele curat pământești.

Problema femeiască nu este adevărat că va putea fi rezolvită cu înțelepciune omenească, dânsa se rezumă în aceste puține cuvinte: Femei, mai în-tăiu căutați să dobândiți harul lui Dumnezeu și toate celelalte vi se vor adăuga vouă.

Nu de mult un gazetar, care nu prea deschide nici ușa bisericii, nici nu se ocupă cu acel studiu al vieții creștine, care pentru el este și searbăd și anti-quat, din întâmplare a cercetat o mănăstire de maice, cari se ocupă cu creșterea fetelor. A intrat ca un păgân și eșit pe poarta mănăstirii ca un om schimbat. Singur mărturisește că aici în mănăstire i-a făcut profund trupul și a început să i-se svârcolească sufletul.

Aici este o «altă lume», spune D sa. Adevărat, altă lume și totuși nu este altă lume, decât o ceată de femei, cari au revenit la adevăratul lor rol în viață, de a răspândi bunătatea și curățenia.

Răspunsul că sunt mai fericite femeile de aici sau acelea femei pe cari le-a văzut dânsul în lumea mare cu vederile lumii înclinată spre pământ, a rămas în peana gazetarului. Și totuși acest răspuns ni-l dau sutele de mii de femei, cari fără nici un regret — fiindcă nimeni nu le oprește să se întoarcă în largul vieții — fac slujba lui Hristos în atâtea instituții de cultură și caritate, cu grele osteneți, dar mulțumite, liniștite și fericite.

Ori ce ar spune și oricum ar argumenta înțelepciunea omenească înclinarea femeii de a face bine și de a înălța sufletul ei și al altora, este cea mai esențială înclinare a ei.

Este prea adevărat că dacă femeia s'a abătut dela menirea ei firească, vina o poartă și legheonul de ispite cari vin asupra ei, dar femeia toate ispitele, toate chemările nepotrivite cu sufletul ei le poate învinge cu harul lui Dumnezeu.

Fetițele noastre trebuie să înțeleagă că atunci când le cerem o cultură religioasă, pe lângă cultura lor profană, nu vrem să le micșorăm, nu vrem să le despărțim de plăcerile vieții, ci din contră dorim să adâncim și să le înobilăm plăcerile lor.

Prin cultura religioasă fetele noastre ortodoxe nu ar deveni neaptea pentru viața care le așteaptă, ci din contră ar merge cu ochii deschiși și cu sufletele panțerate cu cele mai nobile idei și sentimente în viață. Nu poate ieși păcălit acela, care prin cultura religioasă între gândurile mărunte așează și un gând mare și între plăcerile comune plasează ca o regină sentimentul religios, un sentiment atât de nobil și binefăcător.

Fetițe dragi, toate aproape sunteți de părerea, că lumea cere dela voi zestre în aur și argint. Sigur, aveți dreptate, fără zestre sunteți pierdute, dar încercați să vă câștigați zestrea zestrii, harul lui Dumnezeu și o să vedeți că nu ați avut dreptate. Maica Domnului are pentru fiecare dintre voi o punguliță și în aceeașta punguliță se găsește un singur lucru, sufletul de aur și este sigur că sufletul de aur biruie în aceeașta lume mai mult decât zestrea sunătoare.

Elena Dr. Cioroianu
protopopeasă.

Ședința IV-a, ținută la 16 Mai 1933.

(Continuare)

P. S. Sa propune, ca adunarea eparhială să dea o circulară către obștea credincioșilor, aducându-le la cunoștință, că birul preoților este un drept legal contractual și ca atare invitându-i să și facă datoria față de slujitorii altarelor. Adunarea eparhială însă să se adreseze și Consiliului mitropolitan, cerând categoric, ca pe orice cale să se asigure drepturile preoțimei noastre.

Adunarea eparhială primește propunerea comisiei, cu adaosul propus de P. S. Sa Părintele Episcop.

81. Acelaș raportor în numele aceleiași comisii, ca urmare la cererea și hotărârea Consiliului parohial din Căpălnaș, de a se reduce parohia la clasa II (a doua), propune: Reducerea parohiei Căpălnaș la clasa II pentru motivele următoare: parohia Căpălnaș și în trecut a fost de clasa a II-a, având și un capelanat, care după promovarea capelanului de preot paroh, n'a mai fost întregit, iar interesul atât al parohiei, cât și al protopopiatului este de a avea și al doilea preot sau capelan, cece numai prin reducerea la clasa a II-a se poate ajunge.

Contra propunerii ia cuvântul Părintele Procopiu Givulescu, arătând ca prin această declasare s'ar face o concurență nemeritată acelor absolvenți ai Academiei teologice, cari se nizuiesc a obține diplomă de clasa I, neputând apoi găsi parohii de clasa I, acestea împușându-se în urma declasărilor.

Mai iau cuvântul la această chestiune Dr. Teodor Botiș, Fabriciu Manuilă, Mihailu Păcățian, Dr. Nicolae Popovici și după o discuție amplă adunarea eparhială primește următoarea propunere mijlocitoare a P. S. Sale Părintelui Episcop:

Deoarece Consiliul eparhial este în drept a hotărî înființarea și reînființarea de parohii, cererea se va remite Consiliului eparhial, care va aprecia dacă este cazul să se reactiveze parohia a II-a, în care caz ambele parohii vor fi de clasa a II-a, iar în caz contrar, să rămână o singură parohie de clasa I.

82. Dl. Dr. Ioan Ursu, raportorul Comisiei de organizare, după studierea propunerii făcută de d-l Remus Rafiroiu, pentru trecerea parohiilor Bata și Lalașinț dela protopopiatul Lipova la protopopiatul Birchiș, face în numele comisiei următoarea propunere: parohiile Bata și Lalașinț să fie trecute printr'o nouă arondare dela protopopiatul Lipova la cel de Birchiș, pentru motive de mai ușoară administrare, fiind mult mai apropiate de acest protopopiat și din punct de vedere spiritual putând fi mai bine îngrijit în acest protopopiat, care nu are decât 17 parohii, față de 27 ale protopopiatului Lipovei.

Părintele Ioan Georgia, ca membru în această comisie de organizare, fiind de opinie separată, face contrapropunerea că deoarece trecerea celor două parohii la alt protopopiat nu s'ar putea face decât prin o nouă arondare bazată pe studiu, cererea din chestiune să se trimită Consiliului eparhial spre studiere.

Dl. Rafiroiu în aceasta situație declară, că renunță la trecerea parohiei Lalașinț și susține cererea numai privitor la parohia Bata, pentru a putea fi trecută, fără o nouă arondare.

Raportorul Dr. Ioan Ursu combate opinia separată, arătând că Adunarea eparhială este în drept să hotărască asupra propunerii ce i-s'a făcut direct, fără a mai aștepta propunerea Consiliului eparhial.

P. S. Sa Păr. Episcop arată, că bunul mers al administrației protopopiatelor reclamă ca arondarea parohiilor să se facă pe baze de studiu, pentru a se avea în vedere întreg complexul de necesități, de cari se ține seamă la aceasta operațiune administrativă, spre a putea astfel elimina inconvenientele, ce ar putea lua naștere în urma unei hotărâri date în pripă.

Adunarea eparhială primește și aprobă contrapropunerea făcută de păr. Ioan Georgia.

83. Pentru verificarea prezentului proces-verbal și al ședinței a treia se delegează o co-

misie compusă din birou și din deputații cu domiciliul în Arad.

84. Lucrările fiind terminate, P. S. Sa închide sesiunea rostind următorul înălțător discurs:

Domnilor Deputați,

Dacă facem o privire retrospectivă asupra vieții noastre românești dinainte de anul 1918 constatăm, că toți românii subjugăți popoarelor străine, tubiau cu înfocare idealul național de a deveni odată liberi și fericiți. Dar mulți dintre români nu credeau cu aceeași înfocare în realizarea apropiată a acestui ideal, iar alții vedeau împlinirea lui numai în vremuri îndepărtate. Idealul național părea mai mult o dragă și sfântă utopie decât un fapt realizabil, fiindcă prea multe și prea aspre erau greutățile cari stăteau împotriva.

Nemăsurată era ura și puterea fizică a asupritorilor cari ne apăseau.

Ori ce nădejde frumoasă și ori ce ideal îndreptățit în mod firesc ni se par utopii, dacă noi le referim numai la socotilele și puțințele omenești. Dar scris este „că ce e cu neputință la oameni, este cu puțință la Dumnezeu“.

Tot ce se petrece pe pământ, fie în domeniul fizic fie în domeniul moral, are o legătură directă și neîncetată cu puterea lui Dumnezeu, care nici pe o clipă măcar nu-și întrerupe activitatea de supraveghere și ocărmuire a lumii. Idealul național, care multora li s'a părut o utopie, s'a realizat de fapt cu puterea Dumnezească și libertatea de mult visată și dorită de neamul nostru s'a realizat și este aievea, luminându-ne și încălzindu-ne ca și un soare binefăcător.

Domnilor Deputați,

Dacă multor suflete românești în vremuri grele realizarea idealului românesc li s'a părut o utopie, din cauza împrejurărilor vitrege, cu cât mai vărtos ni se poate părea nouă o utopie realizarea idealului religios care este o parte integrantă a idealului de viață a neamului nostru, mai ales atunci când materialismul și pozitivismul de azi la aparență fac imposibilă realizarea idealului religios.

În ciuda tuturor piedicilor, idealul religios încetul cu încetul se va realiza și chiar jără voință celor răi, din voința lui Dumnezeu. Atmosfera de pace, bunăînțelegere, de blândete, de puritate, de înălțare, dar mai ales de vigoare sufletească, care se cuprinde în paginile sf. Evanghelii, în mod firesc va trebui să se reverse în unde bogate în viața poporului nostru. Va veni cu siguranță ziua când poporul românesc, predat cu totul spiritului evanghelic, alătura de alte fapte pe terenul culturii, va străluci și cu fapte de o desăvârșită viață creștină, având pe deplin iubirea lui Dumnezeu și stima lumii.

Mărturisesc că am avut ore de deosebită și plăcută emoție sufletească, când v'am văzut cu câtă price-

pere și cu câtă dragoste muncii fiecare pentru bunul mers al bisericii noastre. Dar bucuria mea atunci a ajuns culmea, când scumpul nostru intelectual, conducătorul, îndrumătorul și luptătorul poporul nostru, au constituit secția Arad a Frății ortodoxe și s'au înrolat sub drapelul lui Hristos, făcându-se ca niște „ajutoare de munca lui Dumnezeu” (I. Cor. c. 3. v. 9). Iată un pas nou pe terenul realizării idealului religios al poporul nostru.

Pilda iubitorilor noștri intelectuali nu va întârzi să-și aibe roadele binecuvântate și în masa largă a credincioșilor noștri, dându-ne icoana unui pom frumos, în care trunchiul, rădăcina, frunzele și florile lucrează împreună.

Marea regină Victoria a Angliei, ca și actualul rege al Britaniei Gheorghe V-lea nu se sfiesc să mărturisească public că la baza puternicului imperiu britanic este așezată Biblia și iubirea față de învățăturile cari se cuprind în aceasta carte sfântă.

Iubitul nostru Rege Carol II-lea dă aceeaș pildă de credință, spovedindu se și împărtășindu-se în fiecare an.

Dând considerația cuvenită tuturor muncitorilor pe ogorul culturii românești, eu zic către toți: Înainte prin evanghelle! Prin sfânta evanghelle vom birui cu siguranță toate greutățile, de ori și ce ordin, cari ne stau în cale, vom soluționa toate problemele, și vom realiza toate aspirațiunile noastre frumoase. Cu aceste gânduri, declar închisă sesiunea Adunării eparhiale din anul 1933 și zic, cu a lui Dumnezeu pază și cu a Sa binecuvântare să mergeți pe la casele D-Voastre, căroro le trimit și eu binecuvântarea mea arhierescă.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu Duhul vostru, fraților.

Amin.

85. Dl. Dr. Romul Coțoiu, răspunzând în numele Adunării P. S. Sale Păr. Grigorie, relevă în cuvinte de emoționantă căldură frățescă atmosfera în care au decurs lucrările acestei sesiuni și dând expresie acelor vii sentimente de regret, ce ne stăpânesc în momentul despărțirii, exprimă P. S. Sale Păr. Grigorie adâncă mulțumire și toată gratitudinea membrilor Adunării eparhiale, pentru creștineasca bunăvoință și înțelepciune cu care a condus ședințele Adunării, eliminând orice asperități și netezind calea bunei înțelegeri. Aduce binemeritate elogiul P. S. Sale Grigorie pentru neobosita muncă și pentru părinteasca abnegațiune, cu care înțelege să lupte pentru interesele sfintei noastre ortodoxii, pentru fericirea sufletească a tuturor fiilor sfintei noastre Biserici, asigurându-l că mareașă pildă pe care ni-o oferă prin sfânta chemare a P. S. Sale, își va pro-

duce roadele binecuvântate, iar rândurile celor ce îl vor urma vor crește și vor spori zi de zi, ca mândrii cedrii ai Libanului.

Președinte :

† (ss) Grigorie

Secretar :

(ss) Dr. Ioan A. Drincu.

Acest proces verbal s'a cetit și verificat în ședința comisiunii de verificare a Adunării eparhiale, ținută în ziua de 27 Maiu 1933.

(ss) Grigorie,
Episcop

(ss) Mihailu Păcățian

(ss) Ioan Georgia

(ss) Dr. Nicolae Popovici

(ss) Dr. R. Coțoiu

(ss) Dr. Ioan A. Drincu

(ss) Dr. E. Beleş

(ss) Dr. E. Velciu

(ss) Dr. Iustin Marșleu

(ss) Dimitrie Muscan

(ss) Dr. Teodor Botiș

Nr. 4109/1933.

Comunicat.

Cucernicii preoști din Eparhia noastră, cari în decursul anului bugetar 1933/34 împlinesc 5, 10, 15 sau 20 ani de serviciu bisericesc și școlar, și cu incepere dela 1 Aprilie 1934 sunt îndreptățiți la o nouă gradație, sunt poștii a ne trimete, — prin Oficiul protopopesc — în termen de 30 zile, petițiunile adresate Onor. Minister al Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor, prin cari să ceară recunoașterea dreptului lor la o nouă gradație. În baza acestor cereri vom interveni la Onor. Minister pentru luarea sumelor corespunzătoare în bugetul anului 1934/35.

Aceia cari împlinesc 5 ani de serviciu, și deci au dreptul la prima gradație, la cerere vor anexa și actele justificative.

Arad, 14 Iunie 1933.

Consiliul Eparhial.

Citiți
«Biserica și Școala»

Nr. 3896/1933.

Comunicat

Tipografia Cărților Bisericești în legătură cu scriitorul Vasile Militaru, a tipărit „*Psaltirea*„ Impăratului și Prorocului David, versificată.

Având în vedere înalta valoare literară și puterea moralizatoare pe care o posedă aceasta psaltire în versuri, o recomandăm Prea Cucernicilor protopopi și Cucernicilor preoți, precum și tuturor credincioșilor iubitori de cărți bune, folositoare, spre a cumpăra această valoroasă operă.

Prețul unui exemplar este de lei 100 (una sută lei). Se poate comanda dela Tipografia Cărților Bisericești din București.

Arad, 12 Iunie 1933.

Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcop

Nr. 3598/1933.

Comunicat.

Sfântul Sinod, cu adresa Nr. 838/933, conform hotărârii sale dela 3 Mai a. c., Ne-a trimis „Rugăciunea“ alcătuită de Inalt Prea Sfințitul și Fericitul Patriarh **MIRON** pentru doxologiile oficiale, ce se oficiază în fața autorităților civile și militare de ocazia Serbărilor de unire, din care a rezultat întregirea neamului, fie că se face serbarea în amintirea unirii principatelor, sau a Basarabiei, a Bucovinei sau a Ardealului și Banatului cu patria mamă.

Rugăciunea este de următorul cuprins :

RUGĂCIUNE

de ziua Unirilor, alcătuită de patriarhul **MIRON**.

Stăpâne, Doamne Dumnezeu nostru.

Cela-ce prin robul Tău Moisi ai mântuit neamul lui din robia cea amară a Egiptului și cu puterea cea nebiruită ai aruncat în adâncul mării pe Faraon cu toată oastea lui ;

Cela-ce ai rânduit pe Moisi cărmuitor poporului său, și mulțimea cea mare a neamului lui o ai adunat într'o unire și — dându-i o singură stăpânire — i-ai arătat stâlp de foc povățuitor, ca să nu se împiedice pașii lui.

Insu-Ți, Preabunule Impărate, pleacă urechea Ta și spre noi, cari nu suntem vrednici să căutăm spre înălțimea mării Tale, și ascultă cucernica noastră rugă : Odihnește în pace

pe toți Voevozii țărilor române, cari s'au ostentit și jertfit pentru poporul lor.

Pomenește, Doamne, întru împărăția Ta și pe îndrăznețul Tău rob Cuza Vodă, care a pus întâia temelie a unirii, pe care Marele Rege Carol I. — hărăzindu-i o strălucită Coroană de oțel și o nouă și glorioasă casă domnitoare, — a întărit-o și înălțat-o. Primește în jertfelnicul Tău cel mai pre sus de Ceruri smeritele noastre cuvinte de mulțumită, că pe nemuritorul său urmaș Ferdinand I. L-ai luminat a cunoaște virtuțile poporului său, a înțelege rosturile și nădejdiile neamului și — îndemnat de încrederea în viitorul țării — L-ai învrednicit a surpa hotarele nefirești și nedrepte dintre cellalți frați, și — desrobindu-i — a zidi cu glorie vecinică — tuturor Românilor — o țară nouă, întregită și încăpătoare.

Așază-i pe toți în șirul celor ce cu credință au slujit Ție și dreptății Tale.

Păzește, Preamilostive Doamne, sub acoperământul aripilor Tale și pe Preaînălțatul lor urmaș — Regele Carol II. — chemat a întări moștenirea părinților săi ; înmulțește zilele vieții Lui întru sănătate nevătămată. Luminează-i mintea și încălzește-i inima, ca să cărmuiască și să judece pe poporul său cu dreptate. Arată-l făcătorilor de rele înfricoșat și celor buni milostiv ; îndreptează-i luarea aminte spre cei săraci și asupriți ; iară pe ostașii lui și căpitanii lor, întărește-i pretutindenii cu puterea Ta cea nebiruită. Sporește înțelepciunea sfințicilor Săi ; direcțoriile, lui supuse, îndreptează-le pe calea adevărului și a dreptății, oprindu-le dela părtinire și mitărnicie ; și pe toți curtenii, slujitorii și casnicii lui îi scutește de toate relele întâmplări.

Imprăștie dușmanii, ce s'ar ridica asupra stăpânirii Lui, și adună tot poporul într'o unire nedespărțită și dreaptă supunere ; și ne dăruiește nouă tuturor în zilele lui pace și bună liniște văzduhurilor, îmbelșugarea roadeilor pământului și toate cele trebuincioase către viața cea vremelnică și vecinică, ca astfel — prin muncă pașnică propășind — cu o gură și cu o inimă să Te preaslăvim pre Tine, Dumnezeu dreptății și al milelor, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Disponem, ca aceasta „rugăciune“ să se citească la toate ocaziile sus arătate.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 1 Iunie 1933.

† GRIGORIE
Episcopul Aradului.